

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 128

efter Fru Adla Nord

i Lund

Förbud.:

Ynka slaktdjur.:

Man skall inte ynka (beklaga) ett djur som föres
till slakt, för då blir slakten onödigt plågsam
för det.:

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

478

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 127

efter Fru Adla Nord

i Lund

Nytändning

vid nyår.

Vid första ny på året skulle man passa på att ha
litet tyätt uthängd över natten, så fick man sedan
vit och fin tvätt hela året;

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkningar: 126

efter Fru Adla Nord

i Lund

Dödsvarsel.!

Trettondagsafton.!

Trettöndagsafton på natten kan den som har gåvan se vilka som ska dö under året. Han går ut och tittar in genom fönstret och då ser han alla som sitter i stugan, sig själv också; är där då någon som är utan huvud, så dör den.!

Mormor hade den gåvan, men hon såg annat också.!

Ett år när hon var ute och tittade, var där ingenting, men året efter, hade hon sett att hennes mor var utan huvud och hennes far såg så konstig ut.!

Moren dog sedan frampå sommaren.!

4 4

Faren hade rätt så mycket pengar på en sparbanksbok,
men den tog sönerna från honom, när deras mor var
dö, och sedan var gubben aldrig riktigt klok, han
gjorde inte annat än sökte efter sin bok.!

478

5-5

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

478

Uppt. av Birger Andersson
efter Fru Adla Nord
i Lund

Anmärkingar: 125.

Förbud,

hölja ut någon.

Man skall ej hölja ut någon; om man täcker över ansiktet på någon som sover, får han inte leva länge.

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 124

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

Förbud.:

Fattigt gifte.:

Man skall aldrig, inte ens på lek, k a s t a ~~hög~~
begagnade saker, kläder och sådant till unga tjejer,
utan ge dem det i ~~hög~~ handen, för kastar man så
får de aldrig något nytt i huset, när de bli gifta.:

Uppt. av	Birger Andersson	Anmärkingar:	123
efter	Fru Adla Nord		
i	Lund		

Hundtjut.!

Hundtjut kan också betyda eldsvåda.!

När jag skulle gå till morfars en kväll, så kom där en hund och följde mig; den stannade utanför en stuga och började tjuta. Jaf tyckte det var så otäckt, så jag skyndade mig förbi. Morfars var rätt långt därifrån och jag hade nog varit borta ett par timmar, när jag kom tillbaka till stugan. Då hade jag med mig. När vi kom dit så var stugan nerbrunnen, de hade gått ut och glömt att släcka lampan och den hade tänt eld i taket.!

8. 8

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 122

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

Hundtjuter.!

Om hunden ylar och tjuter utanför en gård, varslar
det dödsfall.!

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

9. 9

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar:

121

478

efter

Fru Adla ~~KNO~~ Nord

i

Lund

Uggletjutt.

Om ugglan ropar "klä-viitt" utanför stugan, betyder
det dödsfall.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

10

10

478

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 120

efter Fru Adla Nord

i Lund

Lyte.!

Den som led av ett obotligt lyte, kunde bota
andra genom att stryka bort deras lyte;

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av Birger Andersson
 efter Fru Adla Nord
 i Lund

Anmärkingar: 119

478

Vårtor:

Vårtor kunna räknas ~~bort~~ bort; man slår en knut, på en tråd för varje vårt~~man~~ man har och räknar samtidigt, varefter man slänger bort tråden sägande: "Adjö, mina vårtor!"

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 118

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

Likvagn stannar:!

I Malmö bodde där en som hette Edman. Han var ~~en~~ god vän till oss och straxt innan han dog, så träffades vi vid Pauli kyrka och då sa han att han kände sig så dålig och trodde att han skulle dö snart. "Det frestar på att lämna de mina, så det blir svårt att dö", sa han.!

Han dog straxt efter och när de skullr köra med likvagnen, ville hästarna inte dra. De försökte få den i rörelse genom att skjuta på, men vagnen ~~kikk~~

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar: 117

478

efter

Fru Adla Nord

i

Lund

Förgöring.!

När jag var i Hässleholm, berättade de en gemsk historia om ett nygift par som bodde i samma hus.!

Det var så, att innan han gifte sig hade han haft sällskap med en annan flicka, som han gick ifrån, när han gifte sig med den här.!

Men de hade inte varit gifta länge förrän frun blev så sjuk, så hon höll på att dö. Då gick mannen till en klok gumma, och hon sade att det var den andra som hade ställt sjukdomen på frun.!

Mannen skulle gräva under gårdens högra grindstol-

pe, nästa torsdagsnatt, så skulle han hitta något där. Men han fann ingenting och gick till den kloka igen. Nästa torsdag följde hon med honom och då de hade grävt en stund säger hon: "I nästa spåtag är det." Och då låg där en tvåöring omlindad med kvinnohår på spaden.!

478

Den förra fästmon hade förstås frågat någon klok gumma hon också och så hade de skaffat sig av den nygifta fruns hår och läst över det och grävt ner det. Men nu när det var upptäckt, blec frun bra igen.!

Då ville de se vem som hade ställt sjukdomen på henne och den kloka lästa då över ett vattenspann med vatten i och då fick de se den andra flickan i vattnet. Sen frågade gumman om de ville att hon skulle ha straff och de tyckte att något kunde hon gott få, bara det inte var något livsfarligt.!

Då kastade gumman ett glödande kol i bildens ena öga, och sedan fick flickan ont i det ögat; det värkte jämt och aldrig fick hon bot för det.!

1616

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar: 116

478

efter

Fru Adla Nord

i

Lund

16

Troll:!

På ett brydegille var det några kusiner till min mormor, som talade om den här historien; de var inte nyktra, när de berättade den, så de ljög kanske.!

De skulle en gång köra hem från en marknad i Malmö. När de hade kommit i närheten av Yddinge, var det mitt i natten och då låg där en lång karl tvärs över vägen. Hästarna stannade och det var omöjligt att få bort mannen.!

Det såg så underligt ut, för hästarna var vettsskrämda och karlarna tyckte också, att det var kusligt.!

En av dem tog då av huvudspölen på den ena hästen och tittade genom den. Då såg han att det inte var någon karl som låg där, utan en trollflicka, och rätt som det var så kom de andra trollen springande och lyfte upp henne. Då sa han som såg genom lokan: "De va en fäli' menska, så lång!" "Hön ä visst inte lång", sa ~~xxxxxx~~ trollen, "De ä bara en ~~xx~~ attanårsgräbba". Sen kunde de köra vidare.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

188

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 115

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

115)

Eftervärkar lindras.!

OM födslen varit svår, skulle kvinnan ha mannens byxor
liggande tvärs över benen för att slippa eftervärkar.!

19 19

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar: 114

478

efter

Fru Adla Nord

i

Lund

Förbud.

"Vaggan väntar"

En vagga får aldrig stå tom utan det ~~det~~ måste alltid ligga några småbarnskläder eller annat i den, annars "står den och väntar" och då dröjer det inte länge förrän det ligger en liten i den igen.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

20 20

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar: ~~113~~

478

efter

Fru Adla Nord

i *Skinn Torner* Lund

~~113.~~
Avvänjning.:

Barn måste vara avvanda senast åtta dagar innan de
fylla två år, annars duga de aldrig till något.:

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar: 112

478

efter

Fru Adla Nord

i

Lund

112)

Gulsot.!

Fru Åkesson i Ekedal fick gulsot. De försökte bota henne med saffran, men det var inte kraftigt nog, utan till slut fick de ta garn, som var färgat med gulåkra och koka färgen ur det. Då blev hon bra.!

Hon fick dricka flera gånger av det och för var gång ljusnade en bit på henne, så ett slag var hon alldeles fläckig.!

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

2222

478

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar: 111

efter

Fru Adla Nord

i

Lund

111/

Det kommer främmande, om:

skatorna skratta

katten tvättar sig

man tappar sax eller kniv (sax=kvinna, kniv=man)

man tappar sked ~~käxx~~ (kärning)

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

23
23

478

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar: 110

efter

Fru Adla Nord

i

Lund

100/

Förbud.:

Förargelse.:

Lägger man en brödkaka med botten opp, blir det förar-
gelse i huset.:

24
24

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

478

Uppt. av Birger Andersson

~~Anmärkingar: 109~~

efter Fru Adla Nord

i Lund

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

109.

Brödbakning.!

När man har format kakorna måste de förvaras inomhus tills de sättas i ugnen.!

Hemma hade vi en så stor ugn så vi bakade 25 kilo åtgången i den. Vi behövde inte mer än 10 själva och vår granna fick då sätta in, hon också; men när hon skulle föra de ogräddade kakorna över till vårt, lade hon dem på en dörr och runt om den lindade hon lakan och var mycket noga med att inget ljus skulle få falla på kakorna.!

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkningar: 108

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

108, Varsel.:

Midsommar.:

Midsommaraften skulle den som ville veta, vem hon ville bli gift med, plocka nio slags ~~äster~~ örter och sova på dem, då fick hon se sin tillkommande i drömmen. Kunde man få med Sante-Hansblommor, så var de särskilt bra.

2626

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

478

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 107

efter Fru Adla Nörd

i Lund

107

Dop:

OM gudmodern läste en bön i barnets mun omedelbart:

efter hemkomsten från kyrkan, fick barnet gott läshuvud.

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 106

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

106/ Bot mot förgöring.:

När vi bodde i Malmö skulle vi ha en ~~ny~~ ny tvättgumma och då fick vi en, som hade tagit ett fosterbarn från barnhuset i Stockholm.!

Det var en flicka och hon var då så gammal så att hon skulle konfirmeras. Hon hade kunnat se när hon var liten, men nu var hon alldeles blind. Det var nog någon som hade ställt sjukdomen på henne.:

Jag sade till dem, att de skulle söka en klok gumma som jag visste om och det gjorde de.!

Först försökte hon med att smörja nio sorters salvor på ögonen, nio torsdagar och söndagar i rad, men det hjälpte inte.!

Då sade gumman till modern, att hon skulle göra på ett annat vis, men det skulle inte tösen få ha en aning om. När flickan hade somnat på kvällen, ritade modern precis klockan tolv ett streck på en griffeltavla, som hon höll över flickan. Det skulle göras tolv nätter å rad men flickan fick inte vakna för då var det förgäves. Den elfte natten vaknade tösen och frågade, vad modern gjorde? men modern fick henne att somna igen. När det var tolv streck på tavlan, gick hon med dem till den kloka gumman, och hon strök ut strecken med ett glödande kol, ett streck varje natt tolv nätter efter varandra. Och när den tiden var gånge, kunde flickan se, fast det högra ögonlocket släpar litet. Det är absolut sanning, flickan lever än idag och modern ville tvätta gratis åt oss för att vi hade visat henne till den kloka gumman.

29 29

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

478

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 105

efter Fru Adla Nord

i Lund

(105)

Lik botar sjukdom.

Lite efter det mormor död, fick jag ett sår på benet.

Läkarna kunde inte bota det, fast jag fick ligga på

lasarett både här (Lund) och i Stockholm, men till

slut botade jag mig själv, jag strök benet mot ett lik,

och då blev jag bra.

Jag hade nog fått det onda när vi klädde mormor, för

då stack jag mig med en nål, så det var klärf likgift

i såret.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

30 30

478

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 104

efter Fru Adla Nord

i Lund

Förbud:

När man skulle till kyrkan med ett barn som skulle döpas, skulle följet alltid gå "stora vägen" från gården om det fanns aldrig så bra och vanliga genvägar. Gick man dem, skulle barnet aldrig bli färdigt med något.

31 31

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 103

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

103-

Förbud:

Under färden till kyrkan med ett barn, som skulle döpas fick modern inte tala med någon, för då skulle barnet aldrig få någon tur med lerkärl utan jämt slå sönder dem.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

32

32

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 102

478

efter Fru Adla Nord

i Lund

102/

Varsel.

OM barn;

Ju fortare ett barn får tänder, dess förr får det nya
syskon.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av

Birger Andersson

Anmärkingar:

~~101~~

478

efter

Fru Adla Nord

(Adile)

i

Skane, Förena

Lund

~~101~~

Växtgröt.!

På födelsedagarna skulle barn ha "vusegröt" för att

de ~~skitkex~~ skulle växa bra.!

Anm: I Albo hd. är vusegröt=vuvsegröt=gröt till

barnsängskvinna. Uppgift av fru M. Arnt, S:t Olof.!

3434

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av Birger Andersson

Anmärkingar: 100.

efter Fru Adla Nord

478

i Lund

100/

Barnkläder renas med eld.:

När man hade tvättat kläder åt ett barn som inte var döpt och torkat dem ute, skulle man föra dem fram och tillbaka någr gånger över en eld, en ljuslåga, några brinnande tändstickor e. d. Annars kunde någon skaffa sig makt över barnet genom kläderna.:

478